

اسکاتلندی مفسران خراسان

(معارف الرحمن و...)

مؤلف: محمد حسن ردانی

شرکت چاپ و نشر بین الملل

نام کتاب: سبک‌شناسی مفسران خراسان

مؤلف: محمدحسن ربّانی

نوبت چاپ: اول - تابستان ۱۳۹۷

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپ روز

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۳۰۰۰ ریال

لراح چاپ: مهری ابراهیمی

مستترن تو: شریف شایسته

شابک: ۹۷۸-۶۰۲-۷۶۷-۴-۳۰۰-۹۷۸

سرشناسه

ربّانی، محمدحسن، ۱۴۳ -

عنوان و نام پدید آور: سبک‌شناسی مفسران خراسان / محمدحسن ربّانی.

مشخصات نشر: تهران، سازمان بیبوعات اسلامی، شرکت چاپ و نشر بین‌الملل، ۱۳۹۷

مشخصات ظاهری

ص: ۳۲۰

شابک ۹۷۸-۶۰۲-۷۶۷-۴-۳۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فنی

یادداشت

کتابنامه: ص. [۳۱۲] - ۳۲۰ - در بیان به موت زیر نویس.

موضوع

تفاسیر شیعه - نقد و تفسیر

Quran -- Shiite hermeneutics -- Criticism and interpretation

موضوع

مفسران - نقد و تفسیر

Commentators -- Criticism, interpretation, etc.

موضوع

شناسه افزوده

سازمان تبلیغات اسلامی. شرکت چاپ و نشر بین‌الملل

ردیپندی کنگره

۱۳۹۷ س ۲ / ۲ BP ۹۲

ردیپندی دیویی

۲۹۷/۱۹

شماره کتابشناسی ملی: ۵۱۳۰۵۳۴

شرکت چاپ و نشر بین‌الملل

دفتر مرکزی: تهران، میدان استقلال، سعدی جنوبی، پلاک ۴، طبقه سوم

تلفن: ۲۲۹۲۲۵۹ - ۲۱

فروشگاه مرکزی: میدان فلسطین، ضلع شمال شرقی، پلاک ۴ و ۵

تلفن: ۸۸۹۴۱۹۸۰ - ۲۱

تلفن: ۸۸۹۰۴۸۲۳

www.intlpub.ir • Email: intlpub@intlpub.ir

همه حقوق محفوظ است. هر گونه نسخه برداری، اعم از زیراکس و بازنویسی، ذخیره کامپیوتری اقبالی کلی و جزئی (به جز اقبالی جزئی در نقد و بررسی، اقبالی در گنجینه در مستند نویسی و مانند آنها) بدون مجوز کتبی از ناشر ممنوع و از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

فهرست عناوین

۹	□ مقدمه
۱۱	تفسیر، در نیم قرن اخیر خراسان
۱۳	□ فصل اول : تفسیر در نوزده خراسان
۱۳	آیت الله میرزا جواد تهرانی
۲۰	آیت الله محمد رضا دامغانی
۲۵	آیت الله سید عز الدین زنجانى
۲۸	آیت الله محمد صادق سعیدی کاشمری
۳۳	استاد محمد واعظ زاده خراسانی
۴۱	استاد آیت الله سید جعفر سیدان
۵۵	استاد محمد تقی شریعتی مزینانی
۶۰	آیت الله کاظم مدیر شانه چی
۶۳	حجت الاسلام دکتر سید جواد مصطفوی
۶۶	□ فصل دوم : روش تفسیری نهاوندی در نفحات الرحمن
۷۰	روش تفسیری مؤلف
۷۰	۱. گزینش لب مطلب

۲. گزینش وجه ممتاز ۷۱
۳. توجه به روایات ۷۳
۴. توجه به نظم و ارتباط بین سور و آیات ۸۱
۵. توجه به اسباب نزول ۸۳
۶. وارد نشدن در مباحث ادبی (لغوی، نحوی) ۸۵
۷. اهتمام به نکات بلاغی ۸۷
۸. پرهیز از ذکر اختلافات و وجوه قرائات ۹۲
۹. پرهیز از نقل اسرار آیات ۹۳
۱۰. بررسی شبهات در ردون امامت ۱۰۱
۱۱. توجه به تفسیر صوابه ۱۰۵
۱۲. گره نزدن تفسیر با علوم جدید ۱۰۵
۱۳. گزینش روش میانه در تفسیر ۱۰۷
- ۱۴ - تفسیر آیات الاحکام ۱۱۰
۱۵. تفسیر مرّجی ۱۱۱
۱۶. توجه به آرای کلامی ۱۱۲
۱۷. عنایت به منابع تفسیری فریقین ۱۱۴
۱۸. اجتهاد در تفسیر ۱۱۵
۱۹. نقد مباحث فلاسفه و عرفا ۱۱۹

□ فصل سوم : سیر تطوّر شبهه شناسی قرآن ۱۲۳

گفتار اول ۱۲۳

گفتار دوم ۱۴۴

شبهات قرآنی ۱۵۳

۱۷۸	فصل چهارم : روش شناسی تفاسیر روایی
۱۸۴	خلاصه‌ای از عنوان منهج شناسی
۱۸۵	گرایش روایی (الاتجاه الروائي)
۱۸۸	توضیح مختصری پیرامون تفاسیر فوق
۲۰۸	فصل پنجم : سبک شناسی تفسیر مفاتیح الغیب
۲۰۸	گفتار اول
۲۲۲	گفتار دوم
۲۳۰	گفتار سوم
۲۴۱	گفتار چهارم
۲۴۷	بررسی آرای کلامی فخر رازی
۳۱۲	کتابنامه

بسم الله الرحمن الرحيم

قرآن، کتاب آسمانی اسلام باعث شد تا همهٔ مسلمانان همچون پروانه در گرداگرد آن بچرخند. هر کسی به توان خود از آن توشه بردارد؛ از ترجمه و تفسیر و شرح و ازگان و تزیینات. بیان رموز بلاغی قرآن گرفته، تا پی بردن به رموز و اشارات قرآن و بهره‌وری از آنها. هر کسی در وسع خود، توان خویش را به کار گرفت تا از این مائدهٔ آسمانی بهره گیرد. مسلمانان توانستند پیرامون قرآن کتاب‌های تفسیری ارزشمندی را تألیف کرده و در هر دوره‌ای تفاسیر مناسب آن عصر و زمان تألیف کنند. بهره‌مند شدن از این نوشته‌ها خود دریچه‌ای برای ورود به قرآن بود و کم‌کم نوشتارهای پیرامون تفاسیر ایجاد گردید. مدرّسان قرآنی هر یک به وسع خود در هر عصر به تدریس تفسیر همت گماشته و از این راه، شاگردان برجسته‌ای را تربیت کردند. نوشتار ذیل خواننده را در فضای تفسیر قرآن در حوزه‌ای قرار می‌دهد که به برکت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) همیشه رونق خود را داشته و خواهد داشت.

در حوزهٔ مشهد از روزگار نخست اسلام مفسّرانی بزرگ رشد کرده و در این سامان تفاسیر بزرگ و با عظمتی تألیف شده است. این نوشتار به شناسایی روش

مفسران خراسان پرداخته است. روش‌شناسی و سبک‌شناسی که بیان‌کننده شیوه تألیف تفسیر می‌باشد، خود یکی از سامانه‌های مهم آشنایی با قرآن است که آشنایی با مقدمات قرآن را فراهم می‌کند. سبک‌شناسی در تمام علوم مورد نظر پژوهشگران و مدرّسان بوده است. بخشی از آن، سبک مفسران را بیان کرده و بخشی روش‌شناسی تفسیر «نفحات الرحمن» را یاد کرده است که این تفسیر خود از دگاره‌های حوزه علمیّه خراسان می‌باشد. تفسیر مرحوم آیت الله نهاوندی در بخش فارسی و عربی جداگانه چاپ شده، اگرچه اصل کتاب، هر دو زبان عربی و فارسی را با هم دارد.

محمّد حسن ربّانی